

Zelný trh: cítit jej jako Janáček

PETR HRUŠA

Právě proběhla obhajoba rozdílných architektonických řešení k obnovenému pojetí Zelného trhu před výsostnou porotou; za účasti většiny pánů náměstků, se zájmem primátora a dalších osobností města. Škoda že pro jistě velkou zaneprázdněnost porotců nebylo mnoho času na vysvětlení názorových fines, kterým soudobé bezčasí prostě nepřeje.

Na takové náměstí, které je už v listinách ze začátku třináctého století vedeno jako Staré tržiště – „forum anticum“, původní těžiště v takzvané Brněnské České čtvrti, archeology předpokládáném jádru Brna, je soustředěnost i čas třeba.

Právě zde jde o to najít si čas

na vjem klidného ruchu, lidský pohyb i pobyt. Na to, co je dodnes existujícím geniem loci, fenoménem trhu. Tím, který zatím stále můžeme – ale jen jaksi nesměle – dosud zažívat všichni.

Je samopohybem zdejší krásy! Krása náměstí se podobně jako veduta města nad siluetami domů kolem Parnasu točí jako duše trhu; je to krása při obyčejnosti a osobitosti nejen náměstí, ale konkrétního člověka. Je to dnešní všednost přesahující pohyb.

Je to jediná šance tohoto místa: zdůraznění co největší životnosti trhu, tak jako ve známých inspiracích u Leoše Janáčka. Je nesnadné pochopit, jak je možný akcent na jinam patřící, jistě obecně pozitivní prvky, jako je zeleň, okrasnická dlažba nebo jiná, leč právě jen jinde vhodná výrazná architektonická gesta.

Zde na Zelném trhu spíše než se stávat architektem prostranství, je podle mne dobré se stávat nakupujícím a múzič-

nosti halasu lidskosti a lidského měřítka města naslouchajícím člověkem. Vizme zde, ať už se zvolí konečné detailní řešení takové nebo onaké, hlavně jasný odkaz na jaderné glosy Leoše Janáčka podnícené právě i častým pobytém ve splecích lidí zde na Zelném náměstí; jimi právě on, mistr imaginace s duší normálního světa a člověka, doplňoval své kompozice.

V této pravdě živoucího místa je nosná inspirace pro kompoziční a názorovou jednotu města (podle Janáčka „spletný“); zde rozuzlení řešení v uvolnění pa-citových prvků do jakéhosi nového, ale múzicky přesného souzvuku. Totiž toho, které drží základ múz – souzvuku Paměti, Soustředění, Básnění.

Novinkou by mělo být využití sklepů pod Zelným trhem pro skladování a jsme-li na jihu Moravy, prodej vína, třeba s vazbou do chráněného prostoru náměstí.

Stavba pro pobyt i v dešti, otevřená směrem do náměstí, by jistě sloužila jako výstavní a

odpočinkový prostor pro veřejnost s možností pouličního divadla. Na ploše náměstí už nemůže být tedy místo, je-li zde místo pro krásu člověka, pro nějaká různá zaparkovaná auta.

Tuto potřebu nechť řeší koncentrovaná parkovací kapacita do nějakého blízkého, adekvátně uklizeného parkovacího „sila“. Aby všechna zákoutí i plocha trhu byla rušná, ale očištěná od strojů na pohyb, od aut. A klidná. Nejklidnějším koutem Zelného trhu nechť je část náměstí, která se nemá ani před drahým hotelem povyšovat nad život města. Snad bude také využita k odpočinku. Slunečníky s neformálním posezením a zahrádky restaurací také v ostatních částech – koutech a krásně kamenných zálivech náměstí si přitažlivostí rozlévaného burčáku, vína i dobrého piva nezadají s běžným předpolím objektů a venkovních restaurací v jižních turisticky vyhledávaných destinacích...
Autor je architekt